

SHIRT STRIH

Autorka Danica Pišteková
Kurátor Adrián Kobetič

Trvanie 22. 10. – 17. 1. 2021
Miesto Galéria mladých

Ľudské telo možno vnímať ako architektúru. Kostra a svalstvo predstavujú jeho konštrukciu, orgány sú jeho funkčnými jednotkami - miestnosťami, a pokožka tvorí jeho fasády. Už od dôb antiky videli myslitelia v ľudskom tele istý poriadok, ktorý určoval mierku nielen architektúre, ale aj celému svetu. V človeku sa odzrkadľoval poriadok kozmu, existujúci v istých pomeroch. Tento pomer nezastupoval v architektúre len funkčnosť a isté reprezentatívne vlastnosti, ale tiež harmóniu, spájajúcu telo a myseľ s miestom, v ktorom človek prebýva. Ak zúžime mierku na minimum, tak môžeme chápať ako takúto architektúru aj odev. Ten sa zvyčajne prispôsobuje telu, upravuje jeho vizualitu podľa majiteľových predstáv, chráni ho, zahaluje, ale aj reprezentuje. Odev i architektúra pomáhajú zastávať odlišné póly funkcií. Upozorňujú i zastierajú, zmenšujú i zväčšujú, zakrývajú i odhaľujú. Požiadavky na architektúru i odev sa historicky menia. To čo v nich platilo pred niekoľkými rokmi, dnes už často neplatí. V oboch sa zvyšujú nároky, čo prináša neustále posuny v ich projektovaní.

Textil v architektúre nepredstavuje materiálovú inováciu. Predsa už najstaršie obydlia nomádskych kmeňov boli vyrobené z textílií, preto aby sa mohli skladať a rozkladať podľa potreby. Na drevenú kostru (konštrukciu) sa naťahovala textília (plášť), pričom oboje sa dokázali prispôbovať potrebám vnútorného priestoru. Napriek tomu však aj v súčasnosti ponúka textil nové možnosti využitia v architektúre, rovnako ako ponúka ďalšie možnosti architektúra v odevu. Odev na jednej strane prepožičiava architektúre materiál, na strane druhej prepožičiava architektúra odevu systém.

Na báze vzájomných presahov odevu a architektúry tvorí architektka Danica Pišteková. V jej tvorbe odev

iba neslúži, ale vytvára nový program, resp. sám určuje program vo vnútri, rovnako ako to robí architektúra. Vrství sa, premiestňuje, zoskupuje. Okrem toho však celý proces aj obracia. Už existujúce, zaužívané časti odevu sa stávajú stavebnými modulmi, z ktorých autorka vytvára nové objekty zbavené kultúrnych či sociálnych významov, postavené na mierkach ľudského tela. Vo vnútri týchto „odevov“ vytvára viacvrstvový, šitý priestor, autonómny, nezávislý na tele uprostred, používajúci formálny jazyk odevu. Priestor je zároveň mäkký a flexibilný, otvorený a nestály – de facto je zdrojom neustáleho objavovania. Vo výstave SHIRT STRIH v Galérii mladých využíva špecifické priestory schodiska a sály, preto aby vytvorila objekty, prezentujúce spomenuté inovácie. Ústredným kusom odevu, ktorý dáva objektom modul je košeľa. Úlohou diváka je okrem iného skúmať postupy, ktoré autorka pri tvorbe priestorových objektov (a tým aj priestorov samotných) použila, resp. aj spoznávať jednotlivé moduly odevov. Objekty sú vďaka možnostiam výstavného priestoru dostupné divákovi z rozličných pohľadov, čo mu umožňuje autorkine koncepcie ešte o to lepšie chápať.

Mgr. art. Danica Pišteková, ArtD. (*23. 7. 1987, Šaľa) študovala odevný dizajn na Strednej umeleckej škole v Trenčíne a následne architektonickú tvorbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Tu v roku 2017 aj absolvovala doktorandské štúdium pod vedením Mag. Arch. Petra Steca, ArtD. a prof. PhDr. Mariána Zervana, PhD. Počas štúdia sa zúčastnila stáže na anglickej Plymouth University a v Center for Information Technology and Architecture v Kodani. V súčasnosti pôsobí ako odborná asistentka v Ateliéri III Jána Studeného na Katedre architektonickej tvorby VŠVU, kde absolvovala pedagogické výskumné pobyty University of Arts v Tokiu a Gengdan Institute of University of Technology v Pekingu. Je laureátkou ceny Nadácie NOVUM za rok 2018, niekoľkonásobnou nominantkou Ceny za architektúru a najnovšie aj držiteľkou Ceny za architektúru v kategórii Cena verejnosti, ktorú získala s kolektívom štyroch architektiek WOVEN. Zúčastnila sa desiatok výstav, workshopov, konferencií a architektonických súťaží.